

Skaidrojums pārskatam par valsts konsolidētā kopbudžeta izpildi

Vispārējie principi

Pārskatā par valsts konsolidētā kopbudžeta izpildi uzrāda valsts budžeta un pašvaldību budžetu izpildi 2009.gadā. Tajā ir apkopoti pārskata gada ieņēmumi, izdevumi, kā arī finansēšana. Šo pārskatu sagatavo pēc naudas plūsmas principa.

Pārskatu par valsts konsolidētā kopbudžeta izpildi (turpmāk – pārskats) veido, konsolidējot valsts un pašvaldību budžetu izpildes pārskatus. Konsolidāciju veic summējot visus pārskatos uzrādītos rādītājus un izslēdzot savstarpējos darījumus, ievērojot mazākuma principu, tas ir, izslēdzot savstarpēji ekonomiski atbilstošo pozīciju mazākās vērtības.

Konsolidācija

Valsts budžeta izpildes pārskatā ir iekļautas valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu budžeta izpildes pārskati.

Pašvaldību budžeta izpildes pārskatā ir iekļautas pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu bilances.

Konsolidētajā kopbudžeta izpildē iekļauj katras ministrijas vai centrālās valsts iestādes, vai pašvaldības iesniegto budžeta izpildes pārskatu.

Pārskatā konsolidētas šādas budžeta izpildes pozīcijas:

Ieņēmumi/ izdevumi:

- **Pakalpojumi** (izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kods (turpmāk – EKK) 2200, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) **Ls 4 819 384 vērtībā**, t.sk. :
  - Izglītības un zinātnes ministrijas programma “Izglītības sistēmas vadības nodrošināšana” (06.16.) – Ls 1 000;
  - Satiksmes ministrijas programma “Nozares vadība” (03.00.) – Ls 2 331 035,
  - Labklājības ministrijas programma “Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2007-2013)” (07.13.) – Ls 2 345 564;
  - Kultūras ministrijas programma “Kultūras mantojums” (21.00.) – Ls 141 785.
- **Pakalpojumi, kurus budžeta iestādes apmaksā noteikto funkciju ietvaros, kas nav iestādes administratīvie izdevumi** (izdevumu EKK 2800, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) Kultūras ministrijas programma “Kultūras mantojums” (21.00.) – **Ls 8 159 vērtībā**.
- **Subsīdijas lauksaimniecības ražošanai** (izdevumu EKK 3100, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **Ls 43 220 vērtībā, t.sk.**, Zemkopības ministrijas programma “Valsts atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai (subsīdijas)” (21.01.) – Ls 43 220.
- **Subsīdijas un dotācijas komersantiem, izņemot lauksaimniecības ražošanu, nevalstiskajām organizācijām un citām institūcijām** (izdevumu EKK 3200; ieņēmumu kods daļēji 18.6.0.0., 18.8.0.0.) – **Ls 14 892 887 vērtībā, t.sk.:**

- Finanšu ministrijas programma “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansētie pašvaldību un atklāto konkursu projekti” (38.04.) – Ls 189 225;
  - Izglītības un zinātnes ministrijas programma Eiropas izglītības programmu projektu īstenošana (32.02.) – Ls 49;
  - Zemkopības ministrijas programma “Eiropas Savienības fondu pasākumu finansēšana” (29.05.) – Ls 5 804 945;
  - Labklājības ministrijas programmas:
    - Aktīvie nodarbinātības pasākumi (07.03.) – Ls 101 881,
    - Sociālās rehabilitācijas valsts programmas (05.01.) – Ls 308 847,
    - Speciālā budžeta programma “Nodarbinātības speciālais budžets” (04.02.) – Ls 2 779 367;
  - Kultūras ministrijas programma “Mākslas un literatūra” (19.07.) – Ls 276 968;
  - Veselības ministrijas programma “Ārstniecība” (33.01.) – Ls 4 665 318;
  - Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas programmas:
    - Eiropas teritoriālā sadarbība (23.02.) – Ls 766 063,
    - Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums (24.02.) – Ls 224.
- **Konkursa kārtībā un sadarbības līgumiem un programmām sadalāmie valsts budžeta līdzekļi, kurus valsts budžeta likumā kārtējam gadam objektīvu iemeslu dēļ nav bijis iespējams ieplānot sadalījumā pa ekonomiskajām kategorijām (izdevumu EKK 3500, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – Ls 281 588 vērtībā, t.sk.:**
    - Izglītības un zinātnes ministrijas programmas “Eiropas programmas “Jaunatne darbībā” projektu īstenošanas nodrošināšana” (08.02.) – Ls 1 001;
    - Kultūras ministrijas programmas:
      - Kultūras mantojums (21.00.) – Ls 143 558,
      - Valsts kultūrkapitāla fonds (22.01.) – Ls 137 029.
  - **Pārējie procentu maksājumi (izdevumu EKK 4300, ieņēmumu kods daļēji 8.4.0.0., 8.5.0.0.) – Ls 17 252 455 vērtībā.**
  - **Pamatlīdzekļi (izdevumu EKK 5200, ieņēmumu 18.6.0.0.) Kultūras ministrijas programma “Māksla un literatūra” (19.07.) – Ls 720 vērtībā.**
  - **Pensijas un sociālie pabalsti naudā (izdevumu EKK 6200, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) Kultūras ministrijas programma “Māksla un literatūra” (19.07.) – Ls 6 317 vērtībā.**
  - **Valsts budžeta mērķdotācijas uzturēšanas izdevumiem pašvaldībām (izdevumu EKK 7300; ieņēmumu kods daļēji 18.6.0.0., 18.8.0.0., 18.9.0.0.) – Ls 334 149 873 vērtībā, no šādām valsts budžeta programmām/apakšprogrammām:**
    - Ekonomikas ministrijas programmas:
      - Atbalsts mājokļiem (32.03.) – Ls 1 599 713;
    - Satiksmes ministrijas programmas:

- Mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem (ielām) (23.04.) – Ls 28 265 000,
    - Dotācija zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem (31.06.) – Ls 26 481 918,
    - Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums (99.00.) – Ls 2 037 718;
  - Labklājības ministrijas programmas:
    - Valsts sociālo pakalpojumu administrēšana, uzraudzība un kontrole (05.04.) – Ls 152 343,
    - Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2007-2013) (07.13.) – Ls 5 710 792,
    - Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums (99.00.) – Ls 1 049 458;
  - Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas programmas:
    - Pašvaldību vienotās informācijas sistēmas attīstība un uzturēšana (25.05.) – Ls 404 390,
    - Atbalsts telpiskās plānošanas politikas īstenošanai (25.06.) – Ls 350 000;
  - Valsts pamatbudžeta mērķdotācijas pašvaldībām:
    - Mērķdotācijas izglītības pasākumiem (01.00.) – Ls 57 701 223,
    - Mērķdotācijas pašvaldību tautas mākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (02.00.) – Ls 622 434,
    - Mērķdotācijas republikas pilsētu un rajonu pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (05.00.) – Ls 197 687 180,
    - Mērķdotācijas republikas pilsētu un rajonu pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēs piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (10.00.) – Ls 11 687 704,
    - Mērķdotācijas pašvaldību pasākumiem (12.00.) – Ls 400 000.
- **dotācijas pašvaldību budžetiem** (izdevumu EKK 7400; ieņēmumu kods daļēji 18.6.0.0., 18.8.0.0., finansēšanas kods F 40 01 00 00) – **Ls 77 561 869 vērtībā, t.sk.:**
  - Ekonomikas ministrijas programmas:
    - “Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana” (25.00.) – Ls 53 465,
    - Atbalsts valsts un privātās partnerības īstenošanai (27.04.) – Ls 8 855;
  - Finanšu ministrijas programmas:
    - “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansētie pašvaldību un atklāto konkursu projekti” (38.04.) – Ls 1 121 331,
    - Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansējums (38.05.) – Ls 359 319,

- Eiropas Savienības fondu finansētie pašvaldību un atklāto konkursu projekti (2007-2013) (38.07.) – Ls 4 781 555;
  - Izglītības un zinātnes ministrijas programmas:
    - Mācību literatūras iegāde (01.14.) – Ls 270 508,
    - Profesionālās izglītības mācību iestādes (02.00.) – Ls 231 666,
    - Jaunatnes politikas valsts programma (06.05.) – Ls 36 962,
    - Sporta būves (09.04.) – Ls 2 300,
    - Mērķdotācija pašvaldību izglītības iestāžu profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (09.19.) – Ls 5 342 650,
    - Dotācija brīvpusdienu nodrošināšanai 1.klases izglītojamiem (10.00.) – Ls 1 648 923,
    - Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti 2007. - 2013. gada periodā (28.07.) – Ls 2 311 281,
    - Atmaksas un avansi pašvaldībām vai citiem struktūrfonda finansējuma saņēmējiem par Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošanu 2007. - 2013.gada plānošanas periodā (33.08.) – Ls 395 058,
    - Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums (99.00.) – Ls 5 227 750;
  - Zemkopības ministrijas programma “Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums” (99.00.) – Ls 444;
  - Labklājības ministrijas programma “Valsts programma bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai” (22.02.) – Ls 20 933,
  - Vides ministrijas programmas:
    - Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projekti (2007-2013) (14.11.) – Ls 14 670 399,
    - Vides aizsardzības projekti (21.02.) – Ls 128 076,
    - Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekti (27.02.) – Ls 13 178 898;
  - Kultūras ministrijas programmas:
    - Kultūrizglītība (20.00.) – Ls 11 725 521,
    - Kultūras mantojums (21.00.) – Ls 5 309;
  - Bērnu un ģimenes lietu ministrijas programmas:
    - Valsts programma bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai (01.02.) – Ls 54 104,
    - Jaunatnes politikas valsts programma (01.07.) – Ls 48 720,
    - Dotācija brīvpusdienu nodrošināšanai 1.klases skolēniem (07.00.) – Ls 1 116 070;
  - Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas programmas:
    - Eiropas teritoriālā sadarbība (23.02.) – Ls 3 833,
    - Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums (24.02.) – Ls 99 173,
    - Atbalsts novadiem infrastruktūras attīstībai (25.01.) – Ls 3 153 700,
    - Pašvaldību vienotās informācijas sistēmas attīstība un uzturēšana (25.05.) – Ls 288 904,
    - Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums (99.00.) – Ls 4 123 265;

- Valsts pamatbudžeta dotācijas pašvaldībām programma “Dotācija pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam” (01.00.) – Ls 7 152 897.
- **Valsts budžeta kapitālo izdevumu transferti** (izdevumu EKK 9100; ieņēmumu kods 18.7.0.0., 18.8.0.0.) – **Ls 76 841 120, t.sk.:**
  - Aizsardzības ministrijas programma “Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana” (33.00.) – Ls 3 700;
  - Ekonomikas ministrijas programma “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007–2013)” (27.06.) – Ls 2 686 106;
  - Izglītības ministrijas programma “Atmaksas un avansi pašvaldībām vai citiem struktūrfonda finansējuma saņēmējiem par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošanu 2007.-2013.gada plānošanas periodā” (33.07.) – Ls 10 216 076;
  - Satiksmes ministrijas programma “Valsts autoceļu pārvaldīšana, uzturēšana un atjaunošana” (23.06.) – Ls 20 000;
  - Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas programmas:
    - Atbalsts pašvaldību investīciju projektiem (25.02.) – Ls 12 166 776;
    - Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) 2007.-2013.gada finansējums (26.01.) – Ls 51 748 462.
- **Valsts budžeta mērķdotācijas kapitālajiem izdevumiem pašvaldībām** (izdevumu EKK 9500; ieņēmumu daļēji 18.8.0.0., 21.4.0.0. – **Ls 2 394 893, t.sk.** Satiksmes ministrijas programmas:
  - Kohēzijas fonda finansētie autoceļu attīstības projekti (2007-2013) (43.01.) – Ls 1 762 926,
  - Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) tranzītielu sakārtošanas projektu īstenošana (46.03.) – Ls 631 967.
- **Pašvaldību budžetu uzturēšanas izdevumu transferti** (izdevumu EKK 7200, 6200, ieņēmumu kods daļēji 12.2.0.0., 12.3.0.0., 21.3.0.0.) – **Ls 295 714 vērtībā.**

Izdevumi/ finansēšana (izdevumu EKK 7400, 2300; finansēšanas kods F 40 01 00 00) – **Ls 6 104 788 vērtībā** par:

- veiktajām pašvaldību aizņēmumu pamatsummu atmaksām – Ls 6 096 568;
- par pašvaldības veikto aizdevuma pamatsummas atmaksu – Ls 8 200.

Finansēšana (kods F40 01 00 00/ F40 02 00 00) – **Ls 23 326 436 vērtībā** aizdevumi/ aizņēmumi starp valsts un pašvaldību budžetiem.

2009.gada 31.decembrī Fondēto pensiju shēmas līdzekļi uzrādīti **Ls 445 549** vērtībā.

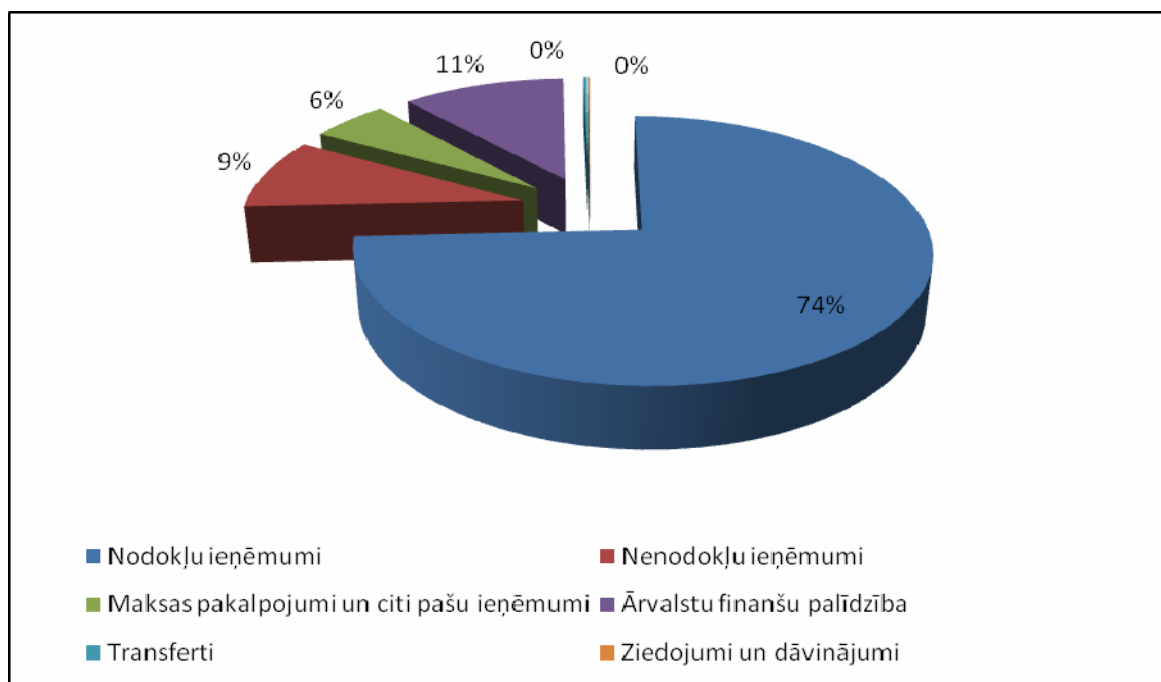
Konsolidētā budžeta izpilde

Ieņēmumi

2009.gadā kopbudžeta ieņēmumi sasniedza 4 728.4 milj. latu, kas ir par 998.8 milj. latu jeb 17.4 % mazāk nekā 2008.gadā.

Kopbudžeta ieņēmumu struktūrā dominē nodokļu ieņēmumi – 74.2 %, pārējie ieņēmumi ir 25.8 % apmērā.

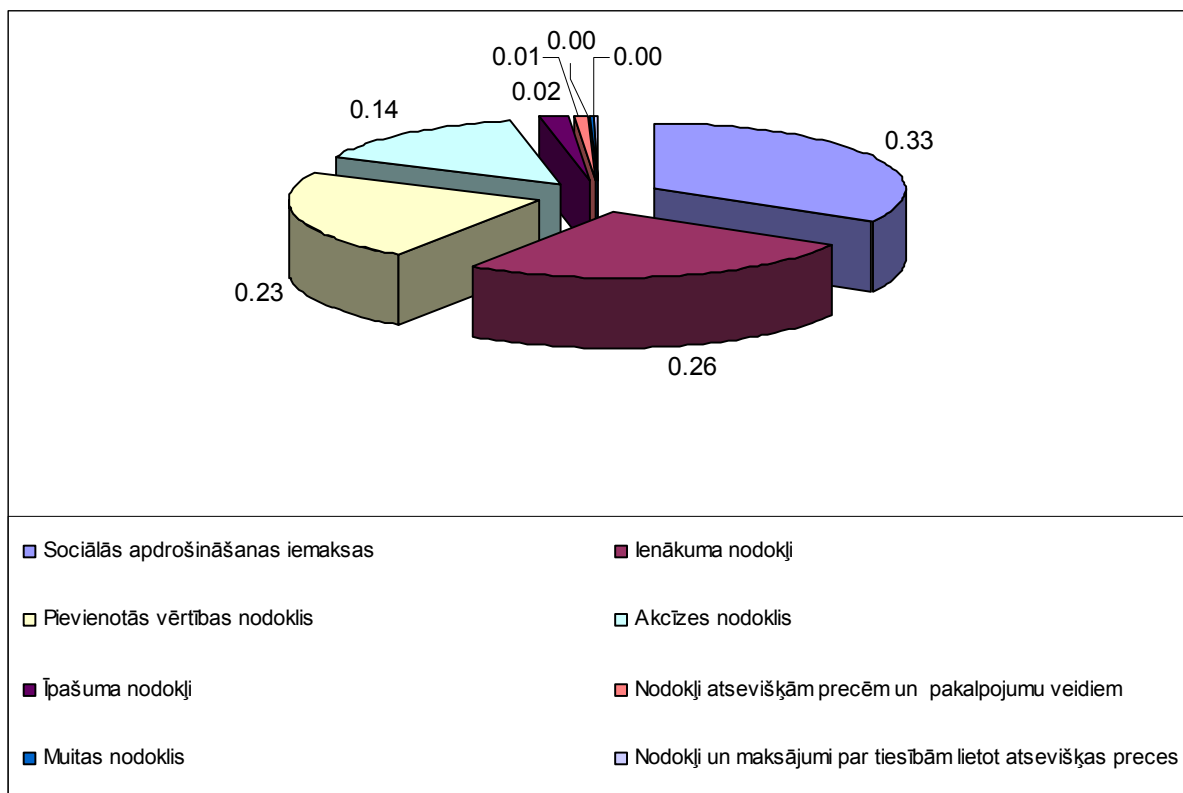
Ieņēmumu struktūra 2009.gadā uzrādīta 1.attēlā. Nodokļu struktūra 2009.gadā uzrādīta 2.attēlā.

1.attēls Kopbudžeta ieņēmumu struktūra 2009.gadā

2009.gadā nodokļu ieņēmumi ir 3 509.7 milj. latu, kas ir par 1 227.7 milj. latu jeb 25.9% mazāk nekā 2008.gadā un par 29.5 milj. latu jeb 0.85 % vairāk nekā bija plānots iekasēt.

Nenodokļu ieņēmumi ir 9 % no kopbudžeta ieņēmumiem. Lielāko daļu nenodokļu ieņēmumu veido ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma – 303.7 milj. latu jeb 71.6 % no nenodokļu ieņēmumiem. Valsts (pašvaldību) nodevas un kancelejas nodevas ir 77.3 milj. latu jeb 18.2 % no nenodokļu ieņēmumiem, pārējie nenodokļu ieņēmumi ir 23.3 milj. latu jeb 5.5% no nenodokļu ieņēmumiem. Naudas sodi un sankcijas iekasēti 13 milj. latu jeb 3.1 % apmērā no nenodokļu ieņēmumiem. Ieņēmumi no valsts (pašvaldības) īpašuma iznomāšanas, pārdošanas un no nodokļu maksājumu pamatparāda kapitalizācijas uzrādīti 5.1 milj. latu jeb 1.2 % apmērā no nenodokļu ieņēmumiem. Pārējie un citi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālā budžeta ieņēmumi uzrādīti 1.6 milj. latu jeb 0.4% apmērā no nenodokļu ieņēmumiem.

2.attēls Nodokļu ieņēmumu struktūra 2009.gadā

Lielāko 2009.gada kopbudžeta nodokļu ieņēmumu daļu veido sociālās apdrošināšanas iemaksas – 1 166.7 milj. latu, pievienotās vērtības nodoklis – 798.4 milj. latu, iedzīvotāju ienākuma nodoklis – 724.1 milj. latu, akcīzes nodoklis – 504.1 milj. latu, ieņēmumi no juridisko personu ienākuma nodokļa – 197.2 milj. latu.

Ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi 2009.gada kopbudžetā ir 249 milj. latu. Salīdzinot ar 2008.gadu, tie ir pieauguši par 11.6 milj. latu jeb par 4.9 %.

Ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi 2009.gadā kopbudžetā ir 528.1 milj. latu. Salīdzinot ar 2008.gadu, tie ir pieauguši par 97.3 milj. latu jeb par 22.6 %.

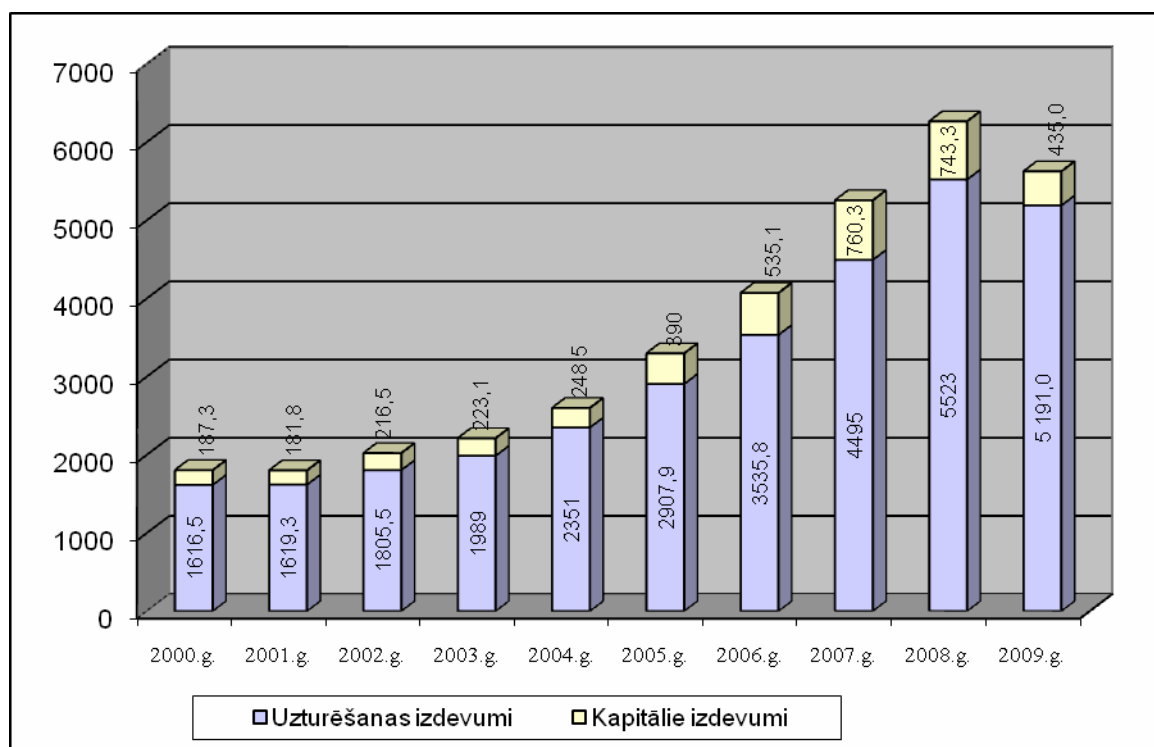
Transferta ieņēmumi 2009.gadā kopbudžetā ir 11.5 milj. latu. Salīdzinot ar 2008.gadu, tie ir samazinājušies par 0.6 milj. latu jeb 5 %.

Ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumi 2009.gadā kopbudžetā ir 6 milj. latu. Salīdzinot ar 2008.gadu, tie ir samazinājušies par 6.6 milj. latu jeb par 52.2 %. Lielākos ziedojumu dāvinājumu ieņēmumus veido juridisko personu ziedojumi, kas 2009.gada kopbudžetā ir 5.2 milj. latu.

Izdevumi

2009.gada kopbudžeta izdevumi ir 5 626.3 milj. latu. Uzturēšanas izdevumi ir 5 191.0 milj. latu jeb 92.3 % no kopbudžeta izdevumiem. Kapitālajiem izdevumiem izlietoti 435 milj. latu jeb 7.7 % no kopējiem kopbudžeta izdevumiem.

Uzturēšanas izdevumi samazinājušies par 332.1 milj.latu jeb par 6 %, salīdzinot ar 2008.gadu. Kapitālie izdevumi samazinājušies par 308.3 milj.latu jeb par 41.5 %, salīdzinot ar 2008.gadu.

3.attēls Kopbudžeta izdevumi (2000. – 2009.)

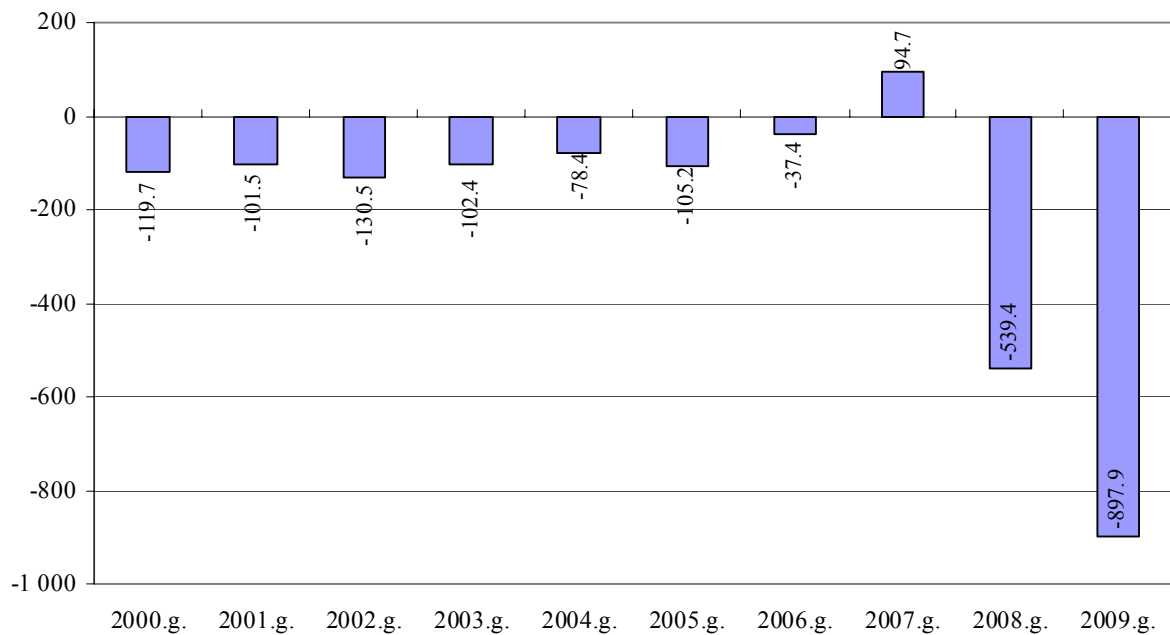
Uzturēšanas izdevumu struktūrā lielāko īpatsvaru veido subsīdiju un dotāciju un sociālo pabalstu izdevumi 2 857.1 milj. latu jeb 55 % no uzturēšanās izdevumiem un 50.8 % no kopbudžeta izdevumiem. Kārtējie izdevumi ir 2 009.3 milj. latu jeb 38.7 % no uzturēšanas izdevumiem un 35.7 % no kopbudžeta izdevumiem.

Lielāko daļu no subsīdiju un dotāciju izdevumiem veido sociālie pabalsti, kas ir 1 647.6 milj. latu jeb 57.7 % no subsīdiju un dotāciju izdevumiem un 31.7 % no uzturēšanas izdevumiem. Nākamie lielākie subsīdiju un dotāciju izdevumi ir subsīdijas un dotācijas komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem, izņemot lauksaimniecības ražošanu, nevalstiskajām organizācijām un citām institūcijām, kas 2009.gadā ir 1 086.2 milj. latu jeb 38 % no subsīdiju un dotāciju izdevumiem un 20.9 % no uzturēšanas izdevumiem.

Kapitālie izdevumi ir veikti 435 milj. latu apjomā, lielāko izdevumu daļu veido pamatlīdzekļu iegāde – 410.9 milj.latu. Kapitālie izdevumi samazinājušies par 308.3 milj. latu jeb par 41.5 %, salīdzinot ar 2008.gadu.

Nemot vērā iepriekš minēto, kopbudžetā ir izveidojies deficīts 897.9 milj. latu jeb 6.8 % no iekšzemes kopprodukta – 13 083 milj.latu, 2008.gadā kopbudžeta deficīts bija 539.4 milj. latu.

4.attēls Valsts kopbudžeta deficīts/pārpalikums (2000. – 2009.)

Pārskata pielikumi

Pārskata 31.pielikumā uzrādīta valsts konsolidētā budžeta izpilde (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu budžeta izpildi). Detalizēta informācija par valsts konsolidētā budžeta izpildi (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus) sniegta gada pārskatā no 32. līdz 40. pielikumam.

Gada pārskata 41.pielikumā uzrādīta pašvaldību konsolidētā budžeta izpilde (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus). Detalizēta informācija par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus) sniegta gada pārskatā no 42. līdz 44.pielikumam.

30.06.2010.

2172

Irēna Šuksta

67094210, irena.suksta@kase.gov.lv